

ENGLAND

DE EERSTE DIPLOMA'S VAN SCHOOLTANDVERZORGSTER
UITGEREIKT.

Kort geleden zijn voor de eerste maal de diploma's van 'school dental nurse' aan 50 vrouwelijke hulpkrachten uitgereikt. Zij hadden hun opleiding ontvangen in de door de General Dental Council opgerichte 'School for Dental Auxiliaries', verbonden aan het 'New Cross General Hospital' te Londen.

De geslaagden ontvingen hun getuigschrift uit handen van de gravin van Albemarle, die zich daarbij lovend uitliet zowel over dit voor vrouwen bij uitstek geschikte beroep als over de prestaties van de leerlingen. Aan vier geslaagden werd bovendien een prijs uitgereikt, waarvan 2 voor dental health education, één director's prijs, één new cross prijs en een preklinische prijs.

Niemand minder dan SIR WILFRID FISH, de voorzitter van de General Dental Council, hield vooraf een toespraak, waaruit bleek dat van de 60 meisjes waarmee de opleiding twee jaar geleden aanving, twee waren afgevallen (door resp. huwelijk en ziekte); van de overgebleven 58 leerlingen kon thans aan 50 het diploma worden gegeven. Als bijzonderheid vermeldde hij dat bij de opening 4 patiëntjes voor behandeling werden aangeboden, welk aantal nadien snel steeg tot 100, terwijl de laatste maand een topbezoek van 160 kinderen per dag was bereikt.

De school ontving tandartsenbezoek zowel uit het Gemenebest als uit andere landen waaronder Sovjet Rusland.

FEUILLETON

DE TENTOONSTELLING VAN FRANS HALS

Wie zich in het gemeentemuseum te Haarlem aan de unieke portrettengalerij van de 17e eeuwse meester heeft kunnen verlustigen, zal telkens weer getroffen zijn geweest door de vlijmscherpe waarneming en verrassende weergave van de voor zijn figuren karakteristieke gelaatstrekken. Het zijn stuk voor stuk echte, levende persoonlijkheden, die – zou men ze in moderne kledij ontmoeten – aanstonds konden worden herkend.

Het Tijdschrift is niet de plaats voor een kunstbeschouwing, noch ligt het in de bedoeling om van Hals' scheppingen een impressie te geven op artistiek niveau. Dit zou uitgaan boven het bereik van de bezoeker in de gedaante van een tandarts en buiten de orde zijn. Niettemin is ook deze, naast een kunstzinnige genieting, op de rondwandeling door de stemmige zalen van het Oude-Mannenhuis aan zijn trek kunnen komen.

Wat namelijk telkens opvalt, zelfs bij de geportretteerde personen op gevorderde leeftijd, is de ongeschondenheid der gelaatscontouren van de mondpartij. Daarmee wordt bedoeld dat de harde onderlaag, zoals die gevormd wordt door de kaken, de overtuiging wettigt dat het gebit in vrijwel volledige omvang tot het fysieke bezit van de weergegeven figuren mag worden gerekend. Slechts bij een enkele der oudere mannen kan men vaststellen dat gedeeltelijk verlies van de tanden (parodontose?) uit de gelaatsstrekken mag worden afgeleid. Dit zij volledigheidshalve opgemerkt.

Wat betekent dit? Niets minder dan dat in de dagen van Hals de vatbaarheid voor

tandbederf van geringe omvang moet zijn geweest. Ware het anders, dan zouden de in het uiterlijk waarneembare gevolgen aan de scheermesblik en het feilloze penseel van de kunstenaar niet zijn ontsnapt en in de portretten tot weergave zijn gekomen. Niets van dit alles, zelfs niet bij de vrouwen die in ons tijdperk ten aanzien van de cariës-vatbaarheid als het zwakste geslacht te boek staan.

Aan de sociale factor, dat het bij de geportretteerden om vertegenwoordigers van de welgestelde bevolkingsgroepen zou gaan, kan geen verklaring worden ontleend: eventueel optredend gebitsverval kon met de toenmalige kennis en middelen niet worden gestuit en de afgebeelde bemiddelden dier dagen zouden aan de ontsierende gevolgen van wat later een indiscriminerende volksziekte (in de democratische zin van het woord) zou worden, evenmin hebben kunnen ontkomen. Ook voor hen zou geen baat beschikbaar zijn geweest. De conclusie ligt dus voor de hand: de fysiologische functie van het gebit werd in die tijd niet opgeheven of verstoord door ondermijnende factoren als in de jongste eeuw in versneld tempo tot ontwikkeling, al tot bloei zijn gekomen.

Aldus in de geest heen en weer blikkend van verleden naar heden stemt het de mijmerende tentoonstellingsbezoeker (die het niet kan helpen dat hij nu eenmaal tandarts is) tot voldoening dat de ontwikkeling van de tandheelkunst toch maar aardig in de pas is weten te komen met de bedreigingen waaraan het menselijk gebit thans in toenemende mate blootstaat. Hij denkt daarbij aan de vorderingen inzake de mogelijkheden tot gebitsbehoud, als symbool daarvan aan de zojuist ingestelde leerstoel voor de parodontologie. En wanneer deze tesamen niet of niet langer in het geweer worden gebracht, zijn er de verworvenheden op het gebied der tandvervanging. Ook hier is de betreffende publikatiestroom sinds lang buiten haar oevers getreden en staat continu van dijk tot dijk. De biomechaniek is op papier tot in de perfectie ontwikkeld; de kunststandenfabrieken voorzien in de behoefte aan natuurgetrouwe nabootsing der gebitselementen in een verscheidenheid van vormen en tinten; de reclame werkt met suggestieve voorbeelden van karakteristieke en harmonische camouflage van algehele tandeloosheid. Biogeen worden die geheten.

En toch, zo het Hals gegeven zou zijn geweest in onze aera een kijkje te nemen dan zou hij, alles ten spijt, op staande voet een gelaatstype hebben waargenomen dat in zijn tijd tevergeefs zou worden gezocht en waarvoor hij geen verklaring zou hebben geweten: het prothesegezicht in zijn diverse verschijningsvormen... B.

INGEZONDEN

ENQUÊTE OVER METHODEN EN MATERIALEN (III)

Bijzonder verheugend waren de vele instemmende telefonische en schriftelijke reacties van collegae naar aanleiding van mijn ingezonden stuk: Enquête over methoden en materialen, T. v. T. 1962, 69:253-254.

Hieruit is voor mij duidelijk komen vast te staan, dat zeer velen het inderdaad als een gemis voelen, dat een zó voor de hand liggend communicatiemiddel als het T. v. T. zo weinig praktische informatie biedt. Welke informatie het T. v. T. dan voor het belang-